

Ἰωάννη, ὅτι θέλει εἶσθαι φρόνιμον, ἂν καὶ λυπηρὸν δι' ἡμᾶς, νὰ μὴ μείνῃ ἐδῶ. Ὁ ἰατρός ἔχει φίλον, ὅστις διατηρεῖ φρενοκομεῖον· ἐκεῖ θὰ ἀπολαύῃ πολλῆς περιποιήσεως τὸ πτωχὸν τέκνον μας, ἕως οὐ ἰδῶμεν βραχύτερον τί πρέπει νὰ πράξωμεν.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ φρονιμώτερον, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός.

— Τότε ὅσω ταχύτερον τόσω καλλίτερον, προσέθηκεν ὁ Ἰωάννης Μορρίς. Ἦμπορεῖ κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ φροντίσῃ νὰ φέρῃ μίαν ἄμαξαν;

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ταύτης ἔδραμεν ἕξ ὁ ἐπαίτης, πλὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἤνοιγε τὴν θύραν, δύο νέα πρόσωπα εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἡ Ἑλένη Λίλλ καὶ ὁ Κύριος Δαίβυ.

Ὁ Γεώργιος ἐκινήθη, ὅπως δράμῃ εἰς προὔπαντησιν τῆς Ἑλένης, παρευθὺς ὅμως ἐκρατήθη καὶ ἐμποδίσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ του καὶ τοῦ ἰατροῦ.

Ὁ Κύριος Δαίβυ ἐχαίρετῃσι σιωπηλὸς τὴν ὁμήγυριν, καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν οἰκοδέσποιναν,

— Κυρία Μορρίς, εἶπεν, ἐλπίζω ὅτι θὰ μοι ἐπιτρέψῃτε νὰ ἐκθέσω τοὺς λόγους, δι' οὓς ἦλθον ἐδῶ· φαίνεται ὅτι ὁ δδηγὸς τοῦ λεωφορείου, ὅστις ἐπανάγαγε τὸν φίλον μου Γεώργιον ἐκ τοῦ Στριθάμ, διέδωκε πανταχοῦ, ὅτι ἔπαθεν οὗτος τὰς φρένας, καὶ ὅτι εὐθὺς ὡς ἔφθασε, συνελήφθη τὸ γεγονός τοῦτο διεδόθη καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ὥστε ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν ἀκοῶν τῆς δεσποινίδος Λίλλ, ἣτις πεπεισμένη ὅτι ὁ Μορρίς ὑπῆρξε ὄμμα φρικώδους πλάνης, ἔσπευσε πρὸς ἐμὲ ζητοῦσα νὰ τὴν συνοδεύσω εἰς τὴν οἰκίαν σας. Ἡ πρόσκλησις αὕτη τόσω μᾶλλον μ' εὐχαρίστησεν, ὅσω μόνος ἐγὼ κατέχω τὴν κλεῖδα τοῦ μυστηρίου, τὸ ὅποιον ἀπασχολεῖ ὅλους ὑμᾶς. . . Ἄλλ' ἐπιτρέψατέ μοι πρῶτον ν' ἀπαλλάξω τῶν δεσμῶν τὸν πτωχὸν μου φίλον.

Καὶ ὀδηγήσας τὴν δεσποσύνην Λίλλ εἰς τινα ἔδραν ὁ Δαίβυ, ἔκοψε διὰ μαχαίριδιου, τὸ ὅποιον ἔφερεν ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ πρὶν ἢ ἐνοήσῃ τις τὴν πρόθεσίν του, τὰ σχοινία δι' ὧν ἦν δεσμευμένος ὁ Μορρίς καὶ τὸν ἐβόηθησεν ὅπως ἐγερεθῆ.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ; ἀνεφώνησεν ὁ ἰατρός.

— Ἄλλ' εἶναι παράφρων, εἶπεν ὁ Κύριος Μορρίς.

— Καὶ μάλιστα μανιώδης, προσέθηκεν ἡ ἀδελφὴ του.

— Τρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ κακοποιήσῃ τινα ἐξ ἡμῶν, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Πιθανὸν νὰ κακοποιήσῃ καὶ αὐτὸς ἑαυτόν.

— Δὲν θὰ κάμῃ τίποτε, μείνατε ἡσυχοί, εἶπεν ὁ Κύριος Δαίβυ. Κύριε Μορρίς ὁ ἀνεψιός σας δὲν εἶναι παράφρων, ἀλλ' ὑγιής ὅπως καὶ ὑμεῖς καὶ ἐγώ.

— Πῶς γνωρίζετε τοῦτο, Κύριε; ἠρώτησεν ὁ γέρον Ἰωάννης.

— Ὑπομείνατε ἐπὶ μικρὸν καὶ θέλω σᾶς τὸ

ἀποδείξει ἀμέσως. Εἶναι δεκάτη ὥρα, προσέθηκε, βλέπων τὸ ὠρολόγιόν του, ἐπομένως ἀκριβῶς πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν ἐπανερχόμενος μετὰ τοῦ φίλου μου Γεωργίου καὶ ἄλλου τινὸς κοινοῦ φίλου ἐκ τῆς διδασχῆς τοῦ Κυρίου Στρούμ, ἐστοιχημάτισα μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐὰν ἀπεφάσιζε νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν πρὸς ὅλους, ὅσοι ἤθελον τῷ ἀποτείνει ἐρωτήσεις, δὲν θὰ παρήρχετο δλόκληρος ἡμέρα καὶ ἤθελεν ἀποκληρωθῆ ὑπὸ τοῦ θεοῦ του, ἀπολυθῆ ὑπὸ τῶν προΐσταμένων του καὶ τέλος καὶ ἐγκαταλειφθῆ ὑπὸ τῆς μνηστῆς του· τῷ προσέθηκε δὲ, ὅτι ἐὰν θελήσῃ νὰ παρατείνῃ τὴν δοκιμὴν ταύτην ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα, βεβαίως πρὸ τοῦ τέλους αὐτῆς, θὰ τὸν ἔκλειον εἰς φρενοκομεῖον ὡς φρενοβλαβῆ. Δὲν ἔχει οὕτω, Γεώργιε;

— Ἀκριβῶς αὐτὰ συνέβησαν μεταξύ μας, εἶπεν ὁ Μορρίς.

— Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπερέβη δυστυχῶς κατὰ πολὺ τὰς προσδοκίας μου, ἐπανελάβην ὁ Δαίβυ, διότι μόλις δεκαεξ ἰσχυρῶς ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰς συνήθως καὶ καθ' ἑκάστην ἀπευθυνομένας αὐτῷ ἐρωτήσεις, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐπραγματοποιήθη τὸ χεῖριστον μέρος τῆς προφητείας μου.

— Τῷ ὄντι, προσέθηκεν ὁ Γεώργιος, μόλις ἐπὶ ὀλίγας ὥρας εἶπον τὴν ἀλήθειαν καὶ ἠναγκάσθην νὰ ὑποστῶ τὰς πλέον ἀτιμωτικὰς ὕβρεις! θεῖ μου, ἐξηκολούθησεν, ἐὰν θελήσῃτε ν' ἀναπολήσῃτε μετὰ ψυχροῦ αἵματος τὴν σκηνὴν τῆς πρωΐας, θὰ ὁμολογήσῃτε ὁ ἴδιος, ὅτι διαφέρει κατὰ πολὺ ἐκείνης ἣν ἡ θεῖα μου καὶ ὑμεῖς ἐπενοήσατε καὶ περιεγράψατε πρὸ ὀλίγου· τὸ χεῖριστον ἐξ ὧσων σᾶς εἶπον, ὑπῆρξεν, ὅτι δὲν ἤθελα αὐτοκτονήσαι, ἐὰν σᾶς ἔχανα καὶ τοὺς δύο.

— Ἐχεις δίκαιον Γεώργιε, εἶπεν ὁ Κύριος Μορρίς, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἐδικαιούμην, ἀκούων τοὺς λόγους σου τούτους, νὰ πιστεύσω ὅτι ἤχες τὸν θάνατόν μου.

— Καὶ τοῦτο, θεῖ μου, προσέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν εἴμεθα συνειθισμένοι ν' ἀκούωμεν τὴν ἀλήθειαν.

— Τώρα ἐννοῶ τέλος τὰ πάντα, εἶπεν ὁ Κύριος Μορρίς. Λυποῦμαι πολὺ δι' ὅσα συνέβησαν καὶ σοὶ ζητῶ συγγνώμην.

— Ὅχι, θεῖ μου, ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος, τοῦναντίον ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην τῆς συγγνώμης σας.

— Ἔστω, ἐπανελάβην ὁ Κύριος Μορρίς· ὅπως δὴποτε εἶμαι εὐτυχῆς, βλέπων ὅτι δὲν εἶσαι οὔτε παράφρων οὔτε ἀγνώμων, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ λησμονηθῶσι τὰ πάντα· καὶ ταῦτα λέγων περιεπτύξατο τὸν ἀνεψιόν του περιπαθῶς.

— Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν δεσποσύνην Ῥοβινσῶν, ἐπανελάβην ὁ Γεώργιος, δὲν ἔχω ἄλλους λόγους πρὸς ὑπεράσπισίν μου, εἰμὴ μόνον ὅτι εἶπον πρὸς αὐτὴν τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ καπέλου τῆς.

— Ἐν τούτοις, κύριε, πρέπει νὰ μάθητε τοῦ

ἡμῶν ἔχει ὁ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον γράψας·

Je suis Grec avec eux, oui c'est là ma patrie,
Oui comme eux je reviens à la rive chérie.

(Μετ' αὐτῶν εἶμ' Ἕλληνας καὶ ἐγὼ, αὐτ' εἶναι ἢ πατρίς μου· ναί, καθὼς οὗτοι, καὶ ἐγὼ ἐπα-
νέρχομαι εἰς τὴν προσφιλεῖ γῆν.)

Τὴν 5 Μαΐου 1820 ἀπέπλευσεν ἐκ Μασσαλίας εἰς Ὑδραν καὶ Ἀθήνας ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ δρόμου Θεμιστοκλέους. «Καίτοι δ' ἐν ὥρᾳ ἐγγιζούσῃ εἰς τὴν παλιγγενεσίαν, ἦτο δύσκολον, λέγει, νὰ προῖδῃ τις αὐτήν.» Ἄλλὰ, σχέδια μελετῶν, ἐπιθυμία ἐπισκέψεως τῶν ἀρχαίων μνημείων, σπουδῆς νέων ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ θέας τῆς φυσικῆς καλλονῆς, εἴλκυνον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν περιηγητήν· τὸ δὲ πλοῖον οὐ τινας ἐπέβαινε, «τὸ κάλλιστον τῶν ὑδραϊκῶν ἐκεῖνον πλοῖον ἄτινα θεωροῦνται τὰ κομψότατα καὶ ταχύτατα τῶν τοῦ Αἰγαίου,» ἦν αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ κλεινὸς δρόμων ἐφ' οὗ ἐν ἔτει 1821 ὁ πλοίαρχος αὐτοῦ Ἰάκωβος Τομπάζης, πρῶτος ναύαρχος τῶν Ἑλλήνων χειροτονηθεὶς, ἤγειτο τοῦ αὐτοσχεδίου ἑλληνικοῦ στόλου καὶ ἐπανίστα τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου.

Ἄμα δὲ πατήσας ἐπὶ τοῦ πλοίου ὁ νέος Λεβρόν· «μετήχθην εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἐκ μαγείας, λέγει... Ἡ Ἑλλάς ἦν ἐντετυπωμένη εἰς πᾶν μέρος τοῦ πλοίου καὶ μοι ἤρρεσκεν ὅτι ἀπεκάλυπτον τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰ καλὰ αὐτῆς ὀνόματα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐκεῖνων τῶν πραγμάτων ἐφ' ὧν ματαίως καὶ παιδαριωδῶς ἐπετίθεντο. Πᾶσα θέσις ἐν τῷ πλοίῳ ἐξωραϊζέτο ὑπ' ὀνομάτων ποιητικῶν. Ἐνταῦθα μὲν ἀνεγίνωσκας· *ναὸς τῆς Ἀφροδίτης*, ἐκεῖ δὲ *ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος* καὶ ἀλλὰ *χρόθι ναὸς τῆς Καλυψοῦς*· ὁ ὄρνιθων, ἂν μὴ μελανθάνῃ ἢ μνήμη, ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο. Αἶ δὲ λέμβοι τοῦ Θεμιστοκλέους εἶχον τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τέκνων τοῦ παλαιοῦ Θεμιστοκλέους, *Λυσίμαχος*, *Νεοκλῆς* καὶ *Ἀσπασία*. Σείριος δὲ καὶ Ἀρκτοῦρος, Ὠρίων, Κἄστωρ καὶ Περσεὺς πάντα τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄστρα ἦσαν τὰ τηλεβόλα. Καὶ αὐτὸς ὁ σκύλλος τοῦ πλοίου εἶχεν ὄνομα ποιητικόν. *Κέρβερος!* *Κέρβερος!* ἤκουες τοὺς ναύτας κράζοντας ὄλην τὴν ἡμέραν, καὶ, ὅτε τὴν νύκτα ἐκοιμῶντο στηρίζοντες τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ κιλλίβαντος τῶν τηλεβόλων, ὁ Κέρβερος ἠγρύπνει παρ' αὐτοῦς, φύλαξ ἰκανὸς καὶ φοβερὸς μάλιστα καθὼς ἐνθυμοῦμαι.»

Ἐν ᾧ δὲ ἐπὶ τοῦ ὑδραϊκοῦ ἐκεῖνου πλοίου ἐσώζετο ἀκμαία ἢ ἀνάμνησις τῆς προγονικῆς εὐκλείας, ὁ ναύτης, ὁ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς κατὰ τὸν ὀρίζοντα σιμῆς τῶν ἑλληνικῶν ἀκτῶν ἀναφωνῶν

C'est elle, là voilà, c'est la terre sacrée,

La patrie.

(Τῆς πατρίδος ἐκεῖ βλέπω τὰ ἅγια χρώματα,
.....)

ἔψαλλε μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ παντὸς τοῦ πληρώματος τὸν ἐθνικὸν ὕμνον τοῦ Ῥήγα. Ἐκεῖ ἐπέλαμψεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ νέου περιηγητοῦ ἢ

πρῶτη τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἀναγεννήσεως τῶν Ἑλλήνων ἀκτίς. «Συνεκινούμενη, λέγει, βλέπων τοὺς Ἕλληνας ἐκεῖνους ἀναζωπυρούμενους ὑπὸ τῆς λέξεως «πατρίς». Ἐγρονθοκίπουν σφοδρῶς τὴν τράπεζαν κατὰ τὰς περὶ ἐκδικήσεως καὶ ἐλευθερίας ἐπωδάς· καὶ ἀπέδειξαν τῷ ὄντι κατόπιν ὅτι ταῦτα δὲν ἦσαν κενὴ ἐξαφίς, ἀλλ' ὅτι τὸ ἱερὸν πῦρ ἔφλεγεν ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.» «Ὅτε δ' ἐν τῷ λιμένι τῆς Ὑδρας πολλοὶ Ὑδραῖοι συνέβρευσαν ἐπὶ τοῦ πλοίου πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Τομπάζης καὶ διηγοῦντο αὐτῷ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόπου νέα, τὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Πύλης παρασκευαζομένης ἐκστρατείας, ὅτε ὁ Λεβρόν παρεστή μάρτυς αὐτήκοος καὶ αὐτόπτης τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν σοβαρῶν ἅμα καὶ μυστικῶν συμβουλιῶν τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων, ἤλπισε καὶ αὐτὸς περισσότερόν τι. Τότε ἐγράφησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ἄσματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «*Θεμιστοκλῆς*» οἱ ὠραῖοι καὶ προφητικοὶ στίχοι·

Son œil, sa voix, son port, son geste est d'un
[vainqueur.

Non, quand sous l'habit grec bat un semblable
[cœur,

Non, la Grèce n'est pas flétrie.

.....
Oui, j'en crois ce regard, l'heure bientôt viendra;
L'avenir est dans ma mémoire.

Le premier des enfants d'Hydra,
D'affranchir sa patrie il tentera la gloire;
Le premier, sur tes mâts, ô mon noble vaisseau,
O toi dont le nom seul prédit les destinées,
Aux mers par le croissant trop longtemps, pro-
[fanées,

Tombasis de la croix montrera le drapeau.

(Ἐχει ὄμμα, φωνὴν, στάσιν, νεῦμα νικητοῦ. Οὐχί, ὅτε ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν στολὴν τοιαύτη καρδία πάλλει, οὐχί, δὲν ἐσθάρῃ ἢ Ἑλλάς. Πιστεύω εἰς τὸ βλέμμα τοῦτο· ναί, ἐπέρχεται μετὰ μικρὸν ἢ ὥρα· ἢ δὲ μνήμη μου βλέπει τὸ μέλλον· τὸ πρῶτον τῆς Ὑδρας τέκνον θέλει διώξει τὴν δόξαν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος· πρῶτος ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν σου, ὦ εὐγενές μου πλοῖον, σὺ οὐ καὶ μόνον τὸ ὄνομα προλέγει τὸν προορισμὸν, εἰς τὰς ὑπὸ τῆς ἡμιπελήνου ἀπὸ πολλοῦ βεβηλωθείσας θαλάσσας, πρῶτος ὁ Τομπάζης θέλει ὑψώσει τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ.)

Ἄλλ' ὅτε, μετὰ μικρὸν, ἀποθᾶς εἰς Ἀθήνας διήλθεν ἐκεῖθεν δι' Ἐλευσίνος, Μεγάρων, Κορίνθου καὶ Τριπόλεως εἰς Σπάρτην, ὅπως συναντήσῃ ἐκεῖ φίλους ἐκ Νεαπόλεως εἰς τὴν Ἑλλάδα καταβάνας καὶ ὧν ὁ ἕτερος ὀνομάζετο Mérimée, τότε ἢ ἠθικὴ τῶν κατοίκων τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος κατάπτωσις, ὑπὸ τὸν βαρὺν τῆς δουλείας ζυγόν, ἄνευ κινήσεως, ἄνευ ἐπιθυμίας, ἄνευ φωνῆς, ἄνευ αἰσθήματος, μικροῦ δεῖν ἀπέσβεσε τὴν ἐλπίδα·

Vos chants, ô fils d'Hydra, m'avaient-ils donc
[trompé!

Oui, c'est le Thémistocle! et ce n'est pas en vain
Que ma muse avait dit: Sa gloire sera belle!

(Ἄλλ' ἄρά γε αὐτὸν βλέπω! Σὺ εἶσαι, ὦραϊέ μου
Θεμιστόκλεις; Ναι, εἶναι ἡ πρόμνα του! καί, ἂν
τὸ ὄμμα μου εἶναι πιστὸν, ἰδοὺ ὁ Τομπάζης ἐπὶ
τοῦ κατασρώματος, φορῶν κράνος ἀρχαῖον ἐφ' οὗ
ἀστράπτει ὁ σταυρὸς, μὲ βλέπει καὶ περιχαρῆς
νεύει καί με προσκαλεῖ διὰ τοῦ ναυαρχικοῦ σή-
πτρου λάμποντος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Ναι, εἶναι ὁ
Θεμιστοκλῆς! Δὲν εἶπε ματαίως ἡ μουσά μου ἡ
δόξα του μεγάλη!)

Καταλιπὼν δὲ τὴν Χίον καὶ τὴν Σμύρνην με-
στάς αἵματος καὶ φρίκης, ἀγορὰς δούλων Ἑλ-
λήνων, ἀφικνεῖται εἰς Παρισίους ἐναύλους ἔτι ἔ-
χων τὰς οἰμωγὰς τῶν θυμάτων καὶ ὡς ἕκ τινος
τόπου κολάσεως εἰς τὸν παράδεισον εἰσερχόμενος
θαμβοῦται, τρίβει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνακράζει·

Vous pleurez! mais où suis-je? et de ce bord

[lointain
Comment, quand j'écoutais ces voix désespérées,
Vers Paris transporté, me trouvé-je soudain
Dans ce salon brillant, plein de femmes parées,
De luxe, de flambeaux, de glaces éclairées?

D'autres, loin de leur toit, belles et riches dames!
Les pieds nus, sans secours en de bazars infâmes
Se vendent à l'enchère, ainsi qu'un vil bétail.

(Κλαίετε! ἀλλὰ ποῦ εἶμαι; καὶ ἀπὸ τῆς μεμα-
κρυσμένης ἐκείνης ὄχθης, πῶς, ἐνῶ ἤκουον τὰς
ἀπέλπιδας ἐκείνας φωνὰς, μετεβιάσθην αἴφνης
εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην αἴθουσαν τὴν μεστὴν
γυναικῶν ἐστολισμένων καὶ καταλαμπομένων
ὑπὸ κοσμημάτων, λαμπάδων καὶ κατόπτρων;...
Ἄλλαι, μακρὰν τῆς γέφυρας των, ὦραϊαι καὶ πλού-
σαι κυρίαί! ἄλλαι, γυμνόποδες, ἀπροστάτευτοι
δημοπρατοῦνται ἐν ἀτίμοις ἀγοραῖς ὡς φαῦλα
κτήνη.)

Ἡ ὦρα εἶναι κατάλληλος καὶ ὁ εὐγλωττος
μάρτυς τοῦ ἀγῶνος, τῶν σφαγῶν, τοῦ ἐξάνδρα-
ποδισμοῦ γυναικῶν καὶ παιδιῶν ἐναγωνίως ἐπι-
καλεῖται τὴν ἐπικουρίαν καὶ τὴν συμπάθειαν
τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ γυναικῶν, ἀπαιτεῖ παρ' αὐ-
τῶν τὰ ἀδαμάντοκόλλητα κοσμήματα, ἀπαιτεῖ
περισσότερον·

Vous-mêmes levez-vous; et semant vos exemples,
Que le soir dans les bals, le matin dans les temples,
Brillantes, on vous voie une bourse à la main,
Demander pour les Grecs des armes et du pain.

(Καὶ ὑμεῖς αὐτὰ ἐγέρθητε καὶ σπεύρουσαι τὰ
παραδείγματα, τὴν ἐσπέραν ἐν τοῖς χοροῖς, τὴν
πρωτὰν ἐν τοῖς ναοῖς, ἀνὰ χεῖρας ἔχουσαι βαλάν-
τιον ζητήσατε ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ὄπλα καὶ
τροφὴν.)

Ἡ δὲ φωνὴ τοῦ Λεβρόν ἤχησε μεταξὺ τῶν
πρώτων, καὶ ἤχησε πανταχοῦ τῆς Γαλλίας.
Καὶ γνωστὸν ὅποσον γενναῖοι ὑπῆρξαν οἱ ἀκούσαν-
τες αὐτῆς Γάλλοι· τίς δ' ἀγνοεῖ ὅτι ὀλίγοι τινὲς
εὐγενεῖς ἄνδρες ὡς ὁ Σατωβριάνδ καὶ ὁ Λεβρόν

1. Ἔσμη II

προσεῖλκυσαν τὴν Γαλλίαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν ἀ-
γῶνα, προπαρασκευάσαντες τὸ Ναυαρίνον καὶ
τὴν εἰς Πελοπόννησον γαλλικὴν στρατείαν;

Οὕτω δὲ, κατ' ἴδιον τρόπον συμπράξας εἰς
τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀπελευθέρωσιν, μεθ' ὑπερη-
φανείας καὶ χαρᾶς ἔβλεπε τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέ-
ραν καὶ ἐν τῷ πολιτισμῷ ταχέως προκόπτου-
σαν, καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων αὐτοῦ ἡμερῶν ἐ-
τήρει ἀναλλοίωτον τὸ ἱερὸν ἐκείνο αἶσθημα, ὑφ'
οὗ ἐμπνεόμενος ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ ἄσματι
ἔλεγεν·

Ei moi de retour dans ma France,
Près de mon cher foyer assis,
De loin j'entendrai les récits
Des jours que voit mon espérance;
Et peut-être, en mes chants alors,
D'une âme orgueilleuse et charmée,
Je répandrai sur tous nos bords
Ma joie et votre renommée.

(Ἐγὼ δ' ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν καὶ καθήμενος
παρὰ τὴν ἀγαπητὴν μου ἐστίαν, θέλω μακρόθεν
ἀκούει τὴν διήγησιν τῶν ἡμερῶν ἃς αἱ ἐλπίδες
μου βλέπουσιν. Ἴσως δὲ τότε τὰ ἄσματά μου,
ἄσματα ψυχῆς ὑπερηφάνου καὶ ἀγαλλιώσεως, δια-
χύσωσιν ἐπὶ πάσας ἡμῶν τὰς ἀκτὰς καὶ ἐμοῦ
τὴν χαρὰν καὶ ὑμῶν τὴν δόξαν.)

Ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐξαλειφθῇ ἐκ τῆς μνήμης μου
ἡ γλυκύτες μεθ' ἧς, κατὰ τὰ ἔτη 1859-1861,
ὀμιλῶν πρὸς ἐμὲ, νέον σπουδαστὴν ἐν Παρι-
σίοις, ἀνεμιμνήσκετο τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα κα-
ταβάσεως, τοῦ Τομπάζη, τοῦ Θεμιστοκλέους
καὶ τῶν πρώτων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἑλληνικῶν
ἀγῶνων. Γέρον ἦδη προβεβηκὸς καὶ μόνος σύν-
τροφος δικαίως ἠγαπημένης γυναικὸς, μετὰ τῆς
ἡρέμου μελαγχολίας τῆς παρακολουθούσῃς τῷ
πόθῳ καὶ ταῖς ἀναμνήσεσιν ἀνεπόλει ὅτι ἐμελλε
νὰ μὴ ἐπανίδῃ τὴν ἀγαπητὴν αὐτῷ Ἑλλάδα.
Ταύτης δ' αὐτοῦ τῆς ἠθικῆς διαθέσεως ἀπλου-
στάτην μὲν, ἀλλὰ πιστοτάτην εἰκόνα παρέχει
ἡ ἐπομένη πρὸς Ἑλληνίδα ἐκ Παρισίων ἀπερχο-
μένην ἐπιστολὴ τῆς 18 Ἀπριλίου 1861, ἣν ὡς
κειμήλιον φυλάττω· «Ποῦ ἐπεθύμουν, Κυρία,
ἐγὼ αὐτὸς νὰ κομίσω τὰς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐτυ-
χοῦς εἰς τὴν ὦραϊαν ὑμῶν πατρίδα ἐπανόδου.
Ἄλλ' ἀντὶ ἐπισκεπτηρίου δέξασθε τοὺς δύο τού-
τους τόμους (τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ) ἐνοῖς ἐπα-
νευρίσκετε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὐς τινας θέλω φθο-
ρήσει ἐν συνακολουθήσεσιν ὑμῖν εἰς Ἀθήνας,
κτλ. Λεβρόν».

Τοιοῦτον ἄνδρα, τοιοῦτον φίλον ἐπιτρέπεται
νὰ λησμονήσῃ ἡ Ἑλλάς;

ΣΤΕΦ. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

Τὸ δοκιμώτερον ἴσως σύγγραμμα τοῦ κόσμου
ἐτυπώθη ἐν τῇ Σινικῇ· σύγκειται ἐξ 6,109 τό-
μων καὶ φέρει τὸν τίτλον «Αὐτοκρατορικὴ συλ-
λογὴ παλαιᾶς καὶ νέας φιλολογίας.» Ἡ ἐκτύ-
πωσις τῆς κολοσιαικῆς ταύτης Ἐγκυκλοπαιδείας